

UVOD

Svetska ekonomija je već nedeljama u krizi. Indeksi na berzama širom sveta, od Tokija do Sao Paola. „u crvenom“ su. Gubici se mere stotinama milijardi dolara. Dok jedni analitičari tvrde da se ovoj „kreditnoj krizi“ nazire skori kraj, neizvesnost na svetskim tržištima je i dalje ogromna i mnogi analitičari prognoziraju da kriza izazvana slomom tržišta „sabprajm“ hipotekarnih kredita u SAD – možda predstavlja početak nove recesije.

Odobren je veliki broj kredita „visokorizičnim pojedincima“, ljudima koji u prošlosti već nisu uspeli da otplate pozajmice, kao i veliki broj samo hipotekama garantovanih stambenih kredita mladim kupcima bez „kreditne istorije“. Ovakvi, rizični krediti, koji se odobravaju sa mnogo većim kamatama od drugih kredita, u američkom finansijskom žargonu nazivaju se „sabprajm kreditima“. Početkom godine „sabprajm“ krediti su predstavljali, prema procenama stručnjaka, petinu svih stambenih kredita u SAD. Odobreno je preko osam miliona ovih kredita sa astronomskim kamatama, ukupne vrednosti procenjene na oko 1.400 milijardi dolara.

Ovi rizični krediti su bankama delovali kao najbolji posao. Krenula i bitka za ove dokazano nepouzdanu klijente – banke su tokom prethodne dve godine stalno snižavale kriterijume za davanje kredita i podizale kamate. Ovo je jedno vreme delovalo kao uspešna strategija. Čak se i američka vlada hvalila da je, zahvaljujući ovakvim kreditima, devet miliona siromašnih Amerikanaca – koji pod strožim, decenijama primenjivanim uslovima ne bi imali šanse da se zaduže – došlo do sopstvenog stana ili kuće.

Većina njih nisu bili dugo ponosni vlasnici. Problem je eksplodirao u sadašnju globalnu ekonomsku krizu kada istovremeno veliki broj dužnika više nije bio u stanju da vraća „kreativne“ kredite – većinom su to bili dužnici koji po ugovoru konačno, pored kamate, morali da počnu da otplaćuju i glavnicu. Očekuje se da će ove godine preko dva miliona onih koji su uzeli ove „kreativne“ kredite ostati bez kuće ili stana.

Banke su preuzimale stanove koji su bili stavljeni pod hipoteku. Ali, kako se na tržištu nekretnina iznenada u ponudi pojavio ogroman broj stambenih jedinica, od kojih mnoge još nisu bile završene, njihova vrednost je naglo pala i kreditori više nisu bili u stanju da prodajom stambene jedinice nadoknade sumu koju su svojevremeno odobrili kao stambeni kredit.

U siromašnijim delovima nekih američkih gradova cele ulice su skoro bez stanovnika – oni koji nisu uspevali da otplaćuju kredite su izbačeni, a ispražnjene kuće niko ne želi da kupi. Preostali stanovnici se s razlogom plaše da će ove napuštene kuće postati utočišta bandi i narkomana i, takođe uzalud, pokušavaju da prodaju svoje kuće. „Njujork tajms“ se već pita „da li će kriza hipoteka progutati cele gradove“.

O nesrećnicima koji su prethodnih meseci ostali bez stanova i kuća, ipak, malo ko razmišlja. U očima javnosti oni su sami krivi jer su se pružili preko gubera odlučivši da žive komfornije nego što im dozvoljavaju primanja.

Nema mnogo simpatija ni za finansijske problema kreditora, od kojih su mnogi već bankrotirali. Zabrinutost na tržištu je vezana za nevolje onih koji su kreditirali kredite – velike „hedž fondove“ i vodeće svetske banke koje su na razne načine kreditorima pozajmljivale pare koje su onda oni plasirali kao „sabprajm“ kredite.

U epicentru krize su američki „hedž fondovi“ kojima su novac radi profitabilnijeg investiranja poveravali ne samo bogati privatni već i veliki „institucionalni“ investitori, kao što su države, velike zadužbine i penzioni fondovi. Hedž fondovi su, za razliku od drugih investicionih fondova, otvoreni samo za velike i bogate investitore. Aktivnosti i investiranje ovih fondova ne podležu pravilima i institucionalnom nadzoru koji kontroliše – i samim tim štiti – druge investitore. Neki od ovih fondova, koji su previše novca uložili u tržište stambenih kredita u SAD, već su izgubili 80 odsto novca koji im je poveren na investiranje sa raznih strana sveta. Mnogima je teško da razumeju kako problem nekoliko miliona Amerikanaca da otplate svoje stambene kredite može dovesti do tako velikog pada akcija u mnogim državama i ozbiljno uzdrma moćne investitore i finansijske institucije širom kapitalističkog sveta.

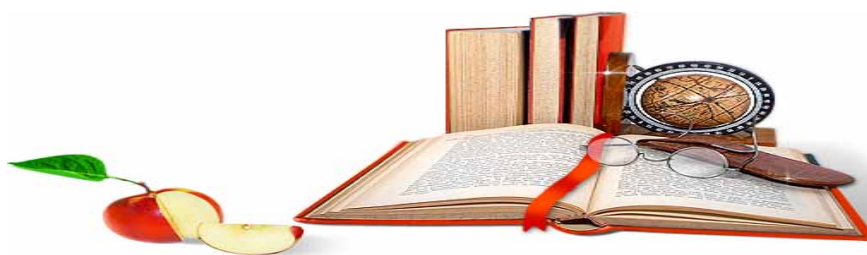
Novac je roba kao i svaka druga. Pare koje su američki kreditori neodgovorno odobrili kao stambene kredite dokazano lošim platišama su uglavnom prethodno bile „kupovane“ u Francuskoj, Nemačkoj, Kanadi, Australiji, Hongkongu ili Singapuru u sklopu komplikovanih aranžmana i paketa koje „Njujork tajms“ opisuje kao sofisticirane proizvode „novog finansijskog inženjeringa“.

Najveći gubici su zabeleženi u najbogatijim evropskim zemljama – ovo je jedna od retkih svetskih kriza u kojoj najveću cenu neće platiti zemlje u razvoju. Nemački i francuski ekonomisti smatraju da su, finansirajući praktično neotplative hipotekarne kredite u SAD, banke i veliki investitori iz ovih zemalja u suštini od Amerikanaca kupovale „pokvarenu“ robu. Bogati Evropljani najveći

---- **OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com